

آیین نامه اجرایی قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان ها و اقدامات

تأمینی و تربیتی

فصل سوم - اقدام های حمایتی و معاضدت قضایی - سوم

فصل سوم - اقدام های حمایتی و معاضدت قضایی

ماده 161

ماده 161 - به منظور جامعه پذیری و بازاجتماعی شدن زندانیان، رفع مشکلات قضایی و تسهیل آزادی آنان، رفع احتیاج های ضروری زندانیان و خانواده آنها و نیز تحکیم خانواده، سازمان مکلف به ارائه خدمات مددکاری (اعم از مددکاری اجتماعی و قضایی) و مشاوره روان شناسی به زندانیان است و در این راستا می تواند از خدمات خیرین و مؤسسه های حمایتی دولتی و غیردولتی و مردم نهاد بهره مند شود.

ماده 162

ماده 162 - به منظور شناسایی و حل مشکلات خانوادگی، اجتماعی و قضایی زندانیان، از میان کارکنان مؤسسه، تنها مددکاران مؤسسه می توانند با موافقت رئیس مؤسسه و در چارچوب مقررات حاکم، با خانواده زندانی و اصحاب پرونده ارتباط برقرار کنند. تخطی از حکم مقرر در این ماده حسب مورد موجب تعقیق اداری یا پیگرد قضایی متخلف است. انجمن، بنیاد و ستاد دیه مکلف به همکاری با مددکاران در چارچوب وظایف حمایتی آنان می باشند.

ماده 163

ماده 163 - مددکاران می توانند با موافقت رئیس مؤسسه در محدوده مقررات با مراجعه به مراجع قضایی، سازمان ها و مؤسسه های دولتی و عمومی و همچنین تشکل های مردم نهاد در جهت انجام امور زندانیان نیازمند و خانواده آنها اقدام کند. مراجع مذکور در حدود مقررات همکاری لازم را به عمل می آورند.

ماده 164 - مددکار اجتماعی مؤسسه پس از اخذ اطلاعات لازم از زندانی و تشکیل پرونده، در صورت تقاضای زندانی و خانواده وی، به منظور حمایت مادی و معنوی از ایشان و کاهش آثار سوء ناشی از حبس، حسب مورد زندانی و خانواده او را به مرکز مراقبت، ستاد ديه و انجمن یا نهادهای حمایتی دیگر از قبیل کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، بنیاد مستضعفان، بنیاد برکت، هلال احمر، سازمان نظام روان شناسی و تشکلهای مردم نهاد معرفی و موضوع را پیگیری می‌کند و نتیجه پیگیری را ضمن ابلاغ به زندانی، در سازمان مربوط ثبت می‌کند. اقدامات حمایتی حتی المقدور باید با حفظ احترام و محرمانگی هویت محکوم و خانواده وی انجام شود.

ماده 165 - ستاد ديه، انجمن و بنیاد تعاون مطابق اساسنامه، آیین نامه و دیگر ضوابط و مقررات حاکم، به زندانیان و خانواده آنها خدمات حمایتی ارائه می‌کنند. سازمان با هدف پیش گیری از انجام کارهای موازی و در راستای بهبود عملکرد مؤسسه‌های موضوع این ماده، بر عملکرد ستاد، انجمن و بنیاد نظارت می‌کند و هماهنگی لازم را به عمل می‌آورد.

ماده 166 - به منظور پیش گیری از انجام اقدامات حمایتی موازی، هدف مندرج نمودن حمایت ها، ایجاد شفافیت و جلب مشارکت حداکثری مردمی، سازمان مکلف است نسبت به راه اندازی «سامانه اقدامات حمایت» مبادرت نماید. در این سامانه پس از شناسایی زندانیان نیازمند از سوی مددکار اجتماعی مؤسسه، بدون ذکر نام و مشخصات هویتی و صرفاً با یک کد یکتا، بخشی از اطلاعات پرونده الکترونیکی آنها نظیر خلاصه موضوع پرونده، مدت حبس، روند تغییر رفتار زندانی و حمایت‌های مالی و معاضدت‌های به عمل آمده به همراه نوع و میزان حمایت‌هایی که زندانی و خانواده وی نیاز دارند، ثبت و به روزرسانی می‌گردد.

تبصره 1 - پس از راه اندازی این سامانه، اقدامات حمایتی از زندانی و خانواده وی در آن ثبت می‌گردد و تنها مسیر حمایت مالی از محکومان نیازمند، از طریق این سامانه خواهد بود و ستاد ديه، انجمن و بنیاد، خدمات حمایتی خود در بستر این سامانه ارائه می‌نمایند. کمیته امداد امام خمینی (ره) و دیگر نهادهای و

سازمان‌های حمایتی و خیریه که به صورت محلی یا کشوری اقدام به انجام امور فوق می‌نمایند، پس از تفاهم و هماهنگی با سازمان به شیوه فوق عمل می‌کنند.

تبصره 2

تبصره 2 - در این سامانه باید اولویت‌های حمایتی با ضوابط معین و شفاف مشخص و اعلام گردد و همچنین قابلیت جستجو و دسته بندی اطلاعات (بر اساس مواردی نظیر نوع و میزان محکومیت، موضوع پرونده مدت زمان سپری شده و باقیمانده از حبس، میزان مبلغ مورد نیاز برای آزادی زندانی، سن، جنس، وضعیت تأهل، دارا بودن فرزند یا بارداری، سوء پیشینه فرد، محل تولد، مدرک تحصیلی، عنوان شغلی و...) وجود داشته باشد؛ و همچنین دارای درگاه پرداخت مشارکت‌های مردمی به صورت مستقیم بوده و امکان پرداخت تمام یا قسمتی از مبلغ مورد نیاز مربوط به هر زندانی فراهم باشد. پس از پرداخت هر میزان مبلغ، نتایج حمایت‌های انجام شده باید در سامانه نمایش داده شود به گونه‌ای که از دوباره کاری و بی عدالتی در تخصیص کمک‌ها اجتناب شود.

تبصره 3

تبصره 3 - بخش جداگانه‌ای در این سامانه را برای حمایت‌های مستقیم از خانواده زندانیان طراحی و روزرسانی می‌گردد. حمایت‌های مالی و پرداخت وجه جهت کمک به معیشت خانواده زندانیان در این سامانه ثبت و از طریق این سامانه انجام می‌شود. در این بخش نیز بدون تام و مشخصات هویتی، اطلاعات مورد نیاز توسط مددکاران اجتماعی مؤسسه و مرکز مراقبت ثبت می‌گردد.

ماده 167

ماده 167 - انجمن در حدود امکانات، یا مؤسسه در تهیه و تأمین تجهیزات ضروری توانبخشی و مورد نیاز زندانیان بی بضاعت مانند دندان مصنوعی، عصا، اعضای مصنوعی، صندلی چرخ دار و عینک، همکاری می‌نماید.

ماده 168

ماده 168 - مرکز مراقبت علاوه بر نظارت بر فعالیت‌های مددکاران اجتماعی و انجمن ها، اقدامات حمایتی

از زندانیان آزاد شده و خانواده آنها را از قبیل خدمات اشتغال و حرفه آموزی، بهداشت و درمان، مشاوره روان شناسی و راهنمایی، فرهنگی و تربیتی و مددکاری اجتماعی به عمل می‌آورد. سازمان در جهت ثبت و نظارت بر عملکرد این مرکز و در جهت رصد مستمر افراد تحت پوشش مرکز مراقبت و ارزیابی مستمر خدمات ارائه شده به این افراد به منظور اطمینان از بازگشت این محکومان به زندگی شرافتمندانه، سامانه حمایت و مراقبت پس از خروج را راه اندازی می‌کند.

ماده 169

ماده 169 – زندانی بیمار بی بضاعت که در وضعیت بیماری آزاد می‌شود و همچنین زندانی مستمند باید تا سه ماه پس از آزادی مورد حمایت انجمن قرار گیرد و چنانچه از کارافتاده یا ناتوان باشد، با توجه به مقررات حاکم و امکانات انجمن باید مورد حمایت قرار گیرد. انجمن و مرکز مراقبت در راستای برخورداری این افراد از خدمات سازمان‌های حمایت دولتی و عمومی، اقدام و پیگیری لازم را به عمل می‌آورند.

ماده 170

ماده 170 – مددکار اجتماعی مؤسسه در راستای پوشش حمایتی از زندانیان، حداقل دو ماه پیش از آزادی آنها اقدام‌های لازم نظیر آموزش‌های لازم به زندانیان در شرف آزادی، توسعه ارتباط با خانواده زندانیان، شناسایی موانع اصلی فعالیت سالم آنها در جامعه، پیگیری تعیین حامی صلاحیت دار برای ایشان با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و روان شناختی آنها با فعال سازی ظرفیت‌هایی نظیر دستگاه‌های مسئول، بخش خصوصی، نهادهای مردمی و خیرین برای این موانع، را اجرا می‌کند. این واحد از زندانیان بی بضاعت آزاد شده که قصد بازگشت به محل زندگی خود را دارند حمایت می‌کند.

انجمن به درخواست رئیس مؤسسه هزینه عزیمت این قبیل زندانیان را به صورت تنخواه در اختیار مددکار قرار می‌دهد.

ماده 171

ماده 171 – مرکز مراقبت در جهت بازاجتماعی شدن زندانیان آزاد شده با استفاده از ظرفیت تشکلهای حمایتی مردم نهاد و سازمان‌های دولتی از قبیل سازمان بهزیستی کشور، مکان‌هایی را به منظور اقامت اختیاری زندانیانی که دوره حبس آنها پایان یافته است، پیش بینی و تمهید می‌کند. در مدت حضور افراد در

این مکان‌ها در ادامه برنامه‌های اصلاحی و تربیتی مؤسسه، فنون و مهارت‌های بازسازی با جامعه و خودداری از ارتکاب جرم به فرد متقاضی آموزش داده می‌شود و اقدامات حمایتی در راستای تسهیل در پیوند فرد با اجتماع و خانواده وی انجام می‌گیرد.

ماده 172

ماده 172 - مددکاران قضایی مؤسسه با هماهنگی و تحت نظارت واحد امور قضایی، خدمات معاضدت قضایی و مشاوره حقوقی را به طور رایگان به زندانیان ارائه می‌دهد. این خدمات شامل مواردی از قبیل ارائه مشاوره و ارشاد قضایی، همکاری با شورای حل اختلاف و اتخاذ تمیهدات لازم به منظور تحقق مذاکرات اصلاحی میان زندانی و شاکی، مراجعه به مراجع قضایی و مکاتبه با آنان در راستای رفع ابهامات مربوط به پرونده قضایی زندانی، آگاهی رسانی به زندانی از حقوق خود، تنظیم شکواییه، اعتراض، دادخواست و لوایح قضایی و پیگیری جهت بهره مندی زندانی از نهادهای ارفاقی و امتیازهای قانونی نظیر آزادی مشروط، نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی، عفو، تعلیق اجرای مجازات و دیگر فرایندهای مربوط به دادرسی، صدور حکم و اجرای رأی است.

ماده 173

ماده 173 - مرکز توسعه حل اختلاف با همکاری سازمان در مؤسسه‌ها به تعداد مورد نیاز شعب «شورای حل اختلاف ویژه امور زندانیان» را تشکیل می‌دهد. اعضای این شورا با بهره گیری از ظرفیت‌های موجود در راستای تحقق صلح و سازش بین زندانی و شاکی با مدعی خصوصی تلاش می‌کنند.